

เที่ยวชมชน ยลวิถีผ้าไทย

ผ้าปักม้ง บ้านเข็กน้อย
จังหวัดเพชรบูรณ์

จัดทำโดย
กองส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
1600 ถนนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ : 66 2250 5500
ศูนย์บริการข่าวสารท่องเที่ยว ททท. 1672

ติดตามรายละเอียดสินค้าท่องเที่ยวเพิ่มเติม
www.สินค้าท่องเที่ยว.com

ภูเขา

คือบ้านของม้ง

นี่คือชุมชนชาวม้งใหญ่ที่สุดในสยาม ยืนยันได้จากภาพหมู่บ้านหลายพันหลังคาเรือน ตั้งเรียงรายอยู่ในหุบเขากลุ่มแม่น้ำชีกแห่งทิวเขาเพชรบูรณ์

ก่อนที่ชาวม้งจะย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากที่นี่ บรรพบุรุษของชาวม้งมีบ้านเกิดเมืองนอนบนเทือกเขาสูงทางตอนใต้ของกลุ่มแม่น้ำเหลืองในประเทศจีนตั้งแต่วราว 3,000 ปีที่แล้ว ก่อนที่จะเกิดภัยสงครามในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 และพากันลี้ภัยย้ายถิ่นไปทั่วทุกแห่งหน ทั้งในประเทศลาว เวียดนาม พม่า และหลายพื้นที่ในประเทศไทย ทั้งในภาคเหนือ ภาคอีสานตอนบน

บนภูหินร่องกล้า ก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ชาวม้งเลือกเป็นทำเลตั้งรกรากอยู่หลายหมู่บ้าน ในช่วงที่พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยใช้ทิวเขาสูงบนนั้นเป็นฐานที่มั่นในการสู้รบกับรัฐบาล ชาวม้งกลุ่มหนึ่งชั้นอาสาเป็นกำลังแก่รัฐบาลในการช่วยปราบคอมมิวนิสต์ จนกระทั่งเหตุการณ์สงบลง รัฐบาลได้ย้ายหมู่บ้านต่างๆ ลงมารวมกันไว้ให้เป็นปึกแผ่นที่บ้านเข็กน้อย ด้วยเหตุนี้ บ้านเข็กน้อยจึงเป็นหมู่บ้านที่มีประชากรม้งมากที่สุดในสยาม

แต่ไม่ว่าจะอยู่ที่แห่งไหนตำบลใด ชาวม้งจะเลือกภูเขาเป็นบ้านเสมอ จึงไม่แปลกที่ชาวม้งจะใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ ดินฟ้าอากาศ และเกษตรกรรม

บ้านเข็กน้อยอาจไม่คล้ายหมู่บ้านม้งที่เราคุ้นเคย ที่นี้มีได้เปลี่ยนตัวเองเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยวจนเกินไป แต่เป็นบ้านของม้งที่ดำรงชีวิตด้วยวิถีของการทำมาหากินอย่างในโลกความเป็นจริง แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความเป็นตัวตนทางชาติพันธุ์เอาไว้ และเราสามารถเข้าไปเรียนรู้เรื่องราวเหล่านั้นได้ด้วยใจที่เปิดกว้าง

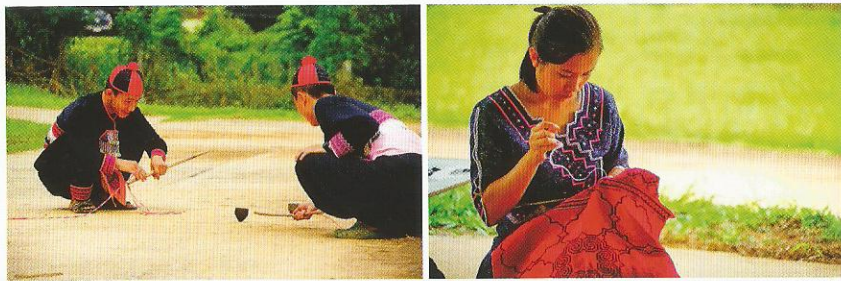
วิถีชีวิตของม้งในช่วงเวลาหนึ่งปี มีเรื่องราวการทำมาหาเลี้ยงชีพที่ผูกพันกับธรรมชาติ เริ่มตั้งแต่ช่วงผ่านพ้นปีใหม่ไปไม่นานนัก คุณลุงไชจู้ ที่เปิดร้านตีมีดอยู่กลางหมู่บ้านต้องทำงานหนัก เพราะเพื่อนบ้านต่างนำมีดพร้ามาให้ซ่อมแซม บ้างก็ตีมีดเล่มใหม่เพื่อเตรียมออกไปฟันไร่เตรียมแปลงเพาะปลูก ส่วนลุงหว้า สัจชัย ทรงสวัสดิ์วงศ์ ที่อยู่ปลายหมู่บ้าน ก็เตรียมเพาะกล้าผักเป็นแปลงเขียวใหญ่โตอลังการ เตรียมส่งให้ลูกค้า เพื่อนบ้าน นำไปปลูกลงดินเมื่อถึงกาลเพาะปลูก

นำอิจฉาชาวม้งที่ได้สูดอากาศดีๆ ท่ามกลางธรรมชาติป่าเขา พี่พรพรรณธัญญาหารก็ชอบอากาศเย็น ดินดี น้ำชุ่มเช่นกัน ที่นี่จึงเป็นแหล่งปลูกผักหลากหลายชนิด เห็นได้จากพี่ผักในแปลงริมทางกลางไร่ในหมู่บ้าน รวมถึงผักเขียวๆ สดๆ บนแผงขายของในตลาดกลางหมู่บ้าน นอกจากนี้ชาวม้งยังปลูกชิงกันเป็นลำเป็นสัน ส่วนแมคคาเดเมียก็ปลูกได้ดีบนเขาที่อยู่ไม่ไกลจากบ้านเข็กน้อย และถูกส่งมาแปรรูปที่บ้านเข็กน้อย ส่งขายไปทั่วทุกแห่งหน สร้างรายได้ให้ครอบครัวและชุมชนเป็นกอบเป็นกำ

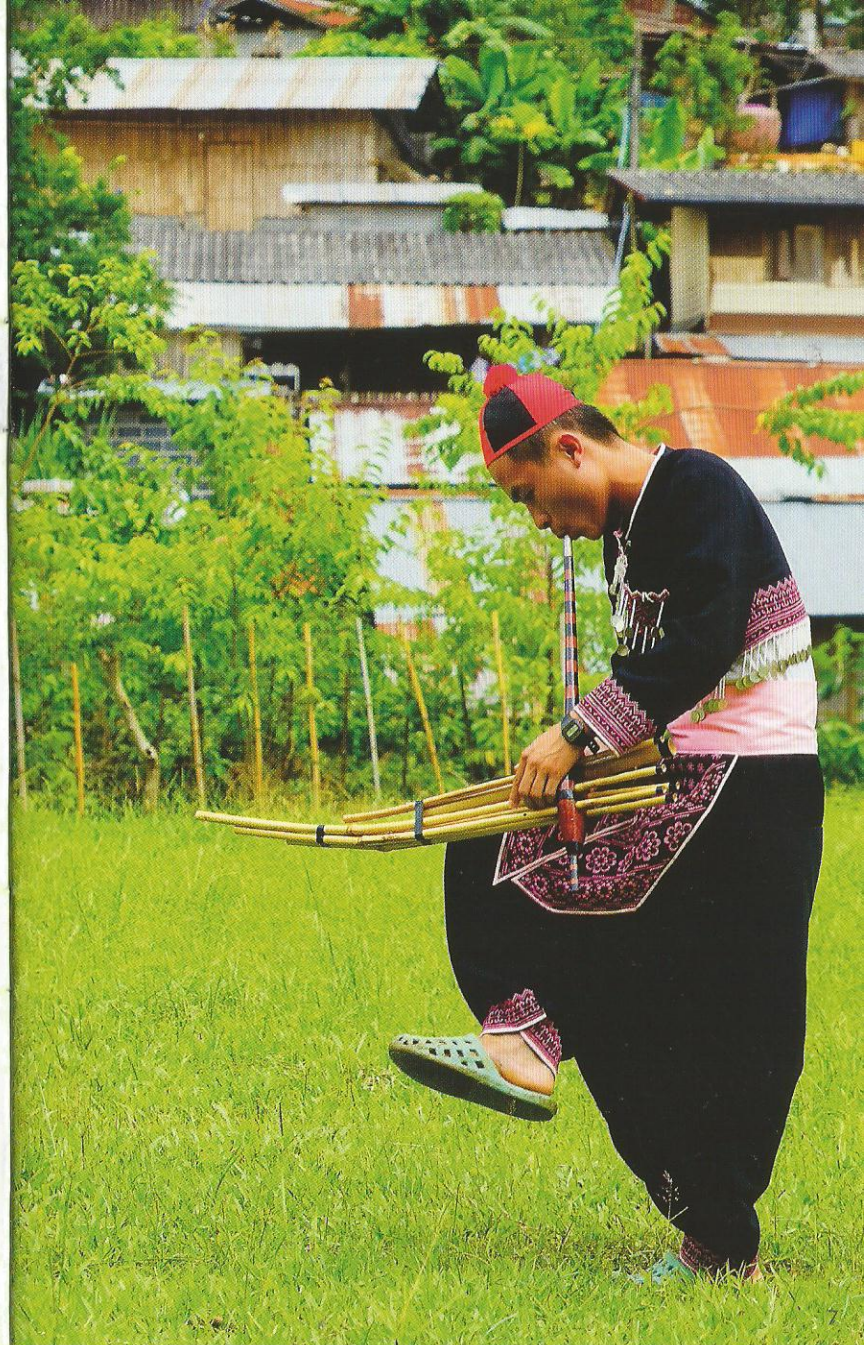
แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการดำรงชีวิตยังคงหนีไม่พ้นข้าว เมื่อฝนแรกมาเยือนราวเดือนมิถุนายน คือเวลาที่ชาวม้งจะเริ่มปลูกข้าวไร่ด้วยกรรมวิธีการปลูกข้าวแบบดั้งเดิมที่เหมาะสมกับพื้นที่ภูเขาลาดชัน ซึ่งต่างจากข้าวในนา ที่ต้องการน้ำขัง แต่ข้าวของชาวม้งนั้นโด่งดังไปทั่ว ในชื่อเรียกว่าข้าวลิ้มผัว รสสัมผัสของข้าวชนิดนี้นั้นถูกลิ้มจนมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับสามีภรรยาชาวม้งคู่หนึ่ง วันหนึ่งสามีออกไปทำธุระนอกบ้าน ฝ่ายภรรยาก็หุงข้าวเตรียมอาหารเอาไว้ให้ เมื่อข้าวสุกก็นำมาปั้นกินเล่น แต่ด้วยความอร่อยของข้าวชนิดนี้ทำให้ภรรยาก็กินเพลิน จนรู้ตัวอีกทีก็ไม่เหลือข้าวให้สามีกินเสียแล้ว

เมื่อข้าวเริ่มออกรวง ฝนสุดท้ายใกล้มาถึง ถ้าเราเดินไปในหมู่บ้านอาจได้เห็น หญิงสาวย่นแม่เผ่านั่งปักผ้าผืนใหม่ หรือซ่อมแซมเสื้อผ้าชุดเก่าเพื่อเตรียมพร้อม ช่วงเวลาสำคัญที่สุดของชีวิตในรอบหนึ่งปี เพราะหลังจากลงแขกเกี่ยวข้าวแล้ว ทุกบ้านจะมี *ประเพณีกินข้าวใหม่* ซึ่งเป็นการร่วมกันกินข้าวจานแรกที่เพิ่งได้จากการเพาะปลูกในรอบปี เป็นวิถีแห่งสิริมงคลและฤกษ์งามยามดีของครอบครัว

ในช่วงเวลานั้น บรรยากาศในหมู่บ้านจะคึกคักเป็นพิเศษ หญิงสาว ชายหนุ่ม แม่เผ่า ต่างแต่งชุดมั่งกันเต็มทีหลากสีส่นในวันกินข้าวใหม่ และหลังจากนั้น อีกไม่นานก็ถึงช่วงเวลา *ปีใหม่ม้ง* ซึ่งยังคงนับวันข้ามปีตามแบบจันทรคติที่มีมาแต่ดั้งเดิม เป็นช่วงเวลาแห่งความรื่นเริงที่สุดในรอบปีที่ชาวม้งทุกคนรอคอย

เที่ยวชุมชน ยลวิถี ผ้าปักม้ง

ในวันปกติ ชาวม้งบางคนก็แต่งกายเหมือนพวกเราที่ใช้ชีวิตไปตามยุคสมัย แต่ชาวม้งทุกคนยังคงต้องมีเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายแบบม้งประจำตัวเอาไว้เพื่อช่วงเวลาสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเวลาแห่งการเริ่มต้น จนถึงเวลาสุดท้ายของชีวิต

อาจารย์เยาวลักษณ์ ชาววิวัฒน์ (ป่าเย้ง) เป็นชาวม้งที่รัก หลงใหล และผูกพันกับผ้าปักม้ง จึงเก็บสะสมเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของชาวม้งเอาไว้มากมายนับร้อยชิ้น จนบ้านพักได้กลายเป็นพิพิธภัณฑ์ส่วนตัวที่รวมผ้าปักม้งเอาไว้มากที่สุดแห่งหนึ่ง ผ้าหลายชิ้นอายุหลายร้อยปี บางชิ้นมาจากสถานที่อันไกลโพ้น ไกลเท่ากับดินแดนที่ชาวม้งไปตั้งรกราก แต่ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด เมื่อได้เห็นเครื่องแต่งกายหลากสีและเต็มไปด้วยลายปัก ก็เป็นสัญลักษณ์ที่บอกให้รู้ว่าเราคือชาวม้งเหมือนกัน

เสื้อม้งหลายตัวอายุหลายร้อยปีแต่ยังใช้ได้ดีเพราะทำมาจากใยกล้วย อย่างเสื้อแบบม้งตัวนี้ มีอายุกว่าร้อยปี เป็นเสื้อม้งแบบยุคโบราณที่ยังไม่ใช้วิธีการปักลายที่สาบเสือ แต่จะใช้เทคนิคการปะสอยผ้าสีต่างๆ ซ้อนกันหลายๆ ชั้น

หมวกม้ง มีลักษณะเป็นเครื่องโศกศรัทธา เพื่อเก็บผมให้เรียบร้อย

ผ้าคาดเอวเป็นส่วนสำคัญของเครื่องแต่งกายชาวม้ง เพราะมีผ้าผืนใหญ่สำหรับปิดรอยผ้าด้านหน้าของกระโปรงเพื่อความเรียบร้อย และผ้าผืนใหญ่นี้ มักจะปักลายอย่างสวยงามเป็นพิเศษ

กระโปรงของชาวม้งจะยาวประมาณเข่า เพราะต้องเดินเข้าป่าขึ้นเขาทำไร่ และจับจับเล็กละเอียดเพื่อให้ยืดหยุ่นในการสวมใส่และทำกิจกรรม มักทำลวดลายด้วยการเขียนเทียน ย้อมคราม ต่อผ้า และปักลายต่างๆ อย่างสวยงาม

วิถีเส้นสาย กับลายกราฟฟิกม้ง

เอกลักษณ์ของเสื้อผ้าชาวม้งอยู่ที่ลายปักหลากหลายสีเส้นด้วยเส้นด้ายสีต่างๆ ใช้เทคนิคการปักไขว้กันบนพื้นผ้าคล้ายกับการปักครอสติช ต่อเรียงกันเป็นรูปทรงต่างๆ ตามจินตนาการและความทรงจำที่มีต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งคงหนีไม่พ้นสรรพสิ่งในธรรมชาติ ป่า เขา ที่อยู่รอบตัว

ลายปักผ้าของม้ง มีมากมายหลากหลาย จากการแบ่งวิวัฒนาการของลายผ้าปักม้งออกเป็น 3 ยุค คือ *ยุคโบราณ* ที่ยังมีได้มีการบัญญัติชื่อเรียกของลายผ้าตั้งแต่ต้น แต่เป็นลายที่เกิดจากจินตนาการ และตั้งชื่อเรียกให้ตรงกันในภายหลัง

ยุคต่อมา คือ *ยุคเริ่มพัฒนา* ที่มีการผสมลายดั้งเดิม เพิ่มเทคนิคและความปราณีตจนพัฒนาสู่ยุคปัจจุบัน ที่มีการสร้างสรรค์ลวดลายใหม่ๆ มากยิ่งขึ้น

ลายดอกจับมือ

(ชื่อภาษาม้ง : ป่าตัวเต)

ลายดอกเหรียญ

(ชื่อภาษาม้ง : ป่าเจีย)

ลายดอกพวง

(ชื่อภาษาม้ง : ป่าเจ้า)

ลายกันหอย

(ชื่อภาษาม้ง : ก้าก้อ) เป็นลายยุคโบราณที่ไม่มีความซับซ้อน แต่ถูกนำมาประยุกต์เป็นลายสมัยใหม่ในยุคปัจจุบัน ร่วมกับลายอื่นๆ

ลายดอกไม้

(ชื่อภาษาม้ง : ป่าตง) เป็นลายยุคเริ่มพัฒนา ที่มีความซับซ้อนและความปราณีตในการปักลวดลายมากยิ่งขึ้น

ลวดลายที่เกิดจากการใช้เทคนิคการปะรอยผ้าสีต่างๆ ซ้อนๆ กันเป็นลวดลาย เป็นวิธีการดั้งเดิมของชาวม้ง

ลายใบเฟิร์น

(ชื่อภาษาม้ง : บล้องซิว) ได้รับแรงบันดาลใจจากวัตถุในธรรมชาติ ถูกนำมาประยุกต์ร่วมกับลายกันหอยจนกลายเป็นลายที่มีความซับซ้อนในยุคปัจจุบัน

นอกจากการปักลวดลายด้วยเส้นด้าย เครื่องแต่งกายชาวม้งยังใช้เทคนิคการเขียนเทียนบนพื้นผ้า ร่วมกับการย้อมสีคราม เป็นอีกหนึ่งงานฝีมือที่ปราณีตและขั้นตอนซับซ้อน เริ่มจากการร่างตารางบนพื้นผ้าเพื่อเป็นเส้นอ้างอิง และเขียนลวดลายสัดส่วนที่เท่าๆ กันด้วยเทียนขี้ผึ้ง ก่อนจะนำไปย้อมสีครามธรรมชาติ และนำผ้าไปต้มน้ำร้อนให้เทียนขี้ผึ้งที่เขียนไว้ละลายออกไป คงเหลือไว้แต่ลวดลายสีขาว่าที่ไม่ถูกย้อมสี คล้ายกับเทคนิคการเขียนลายผ้าบาติก

เที่ยวท่อง ส่องวิถี ❀ ❀ ❀ ปีใหม่ม้ง

ช่วงเวลาแห่งสีสัน ที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสวัฒนธรรมของชาวม้งได้ง่ายที่สุดคือช่วงเทศกาลประเพณีของชาวม้ง ซึ่งคงหนีไม่พ้นเทศกาลปีใหม่ม้ง อันเป็นเทศกาลรื่นเริงที่เปรียบได้ดั่งการเฉลิมฉลองและการเริ่มต้นช่วงเวลาอันเป็นมงคลของชีวิต

ปีใหม่ม้ง ยังคงยึดการนับวันแบบจันทรคติ คือวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 1 บ้างก็เดือน 2 แต่มักจะเป็นช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม อันเป็นช่วงเวลาหลังการเก็บเกี่ยวพืชไร่ท้องฟ้าแจ่มใส เป็นเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเฉลิมฉลอง

ในวันสุดท้ายของปี ชาวม้งจะปิดกวาดบ้านเรือน ปิดเอาสิ่งไม่ดีออกไป จุดธูปไว้กลางบ้านเพื่อบูชาบรรพบุรุษ ผีบ้าน ผีป่า ผีป่า และเฉลิมฉลองกันข้ามคืนเพื่อเผ่ารอเสียงสัตรีร้องครั้งแรกของคืนข้ามปี อันเป็นนิมิตหมายของการเริ่มต้นปีใหม่ ผู้ชายจะยิงปืนขึ้นฟ้า ผู้หญิงจะหุงหาอาหารเพื่อเตรียมสำหรับสำหรับมื้อแรกของปี

เมื่อเช้าวันใหม่มาถึง คือวันแห่งความสนุกสนาน ถ้าเราไปเยือนบ้านเข็กน้อยในวันนี้จะได้เห็นทุกคนแต่งชุดชาวม้งกันอย่างเต็มรูปแบบ วันนี้ผู้คนในหมู่บ้านแลดู

จะมากผิดปกติ เพราะนอกจากนักท่องเที่ยวผู้มาเยือนแล้ว ลูกหลานชาวม้งที่ย้ายออกไปทำงานหรือตั้งรกราก ณ ที่แห่งใดก็ตาม จะกลับมารวมตัวกับครอบครัวเพื่อร่วมกันเฉลิมฉลอง

กิจกรรมการเล่นมีมากมายสำหรับทุกเพศวัย เด็กผู้ชายมักจะพากันประชันความแม่นยำในการยิงปืนหน้าไม้ บ้างก็แข่งรถไม้(ฟอร์มูล่าม้ง) ที่เล่นฉิวบนทางลาด บ้างพากันตีลูกช่วง ซึ่งเป็นเกมส์ที่สนุกสนาน เพราะคู่แข่งขันต้องวัดความแม่นยำในการทอยลูกช่วงให้ตีโดนลูกช่วงของฝ่ายตรงข้าม ใครได้คู่ก็ต้องลุ้นตัวโก่งกันทุกคน

กิจกรรมยอดนิยมของหนุ่มสาวชาวม้งคือ การโยนลูกช่วง หญิงสาวจะทำลูกช่วงจากผ้า และฝากเพื่อนสาวนำไปให้ชายหนุ่มที่ตนพึงพอใจ หากทั้งสองฝ่ายต่างต้องตาก็จะพากันมาโยนลูกช่วง พलगพูดจาหวานล่อมเกี้ยวพาราสี หากทั้งสองต่างชอบพอกัน ก็มักจะมีการสู่ขอกันในช่วงเวลาหลังเทศกาลปีใหม่ อันเป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่อีกครั้งหนึ่ง

กินข้าวใหม่ กับไก่ดำ คุ่น้ำพริกมั่ง

ข้าวคือหนึ่งในปัจจัยสี่ในการดำรงชีวิต ที่บ่งบอกเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของคนไทยทุกเผ่าพันธุ์

ข้าวของชาวม้งนั้นมีความโดดเด่น เพราะเป็นข้าวไร่ที่ปลูกบนภูเขา ได้ข้าวเม็ดเรียวยาวและนุ่ม ส่วนอาหารที่เป็นเอกลักษณ์สำหรับชาวม้งคือไก่ดำพันธุ์พื้นเมือง ต้มกับสมุนไพรจีนหลากหลายชนิด เชื่อกันว่าเป็นอาหารที่เพิ่มสมรรถนะการทำงานของร่างกาย และช่วยบำรุงร่างกายได้นัก โดยเฉพาะในผู้สูงอายุและสตรีมีครรภ์ กินคู่กับน้ำพริกมั่งที่ปรุงอย่างเรียบง่ายด้วยผักชี พริก เกลือ ตะไคร้ แต่มักกลิ่นหอมและรสชาติจัดจ้าน

สำหรับอาหารที่ดีที่สุดในนี้จะขาดไม่ได้ในมื้ออาหารสำคัญที่สุดของปี ในประเพณีกินข้าวใหม่มั่ง ซึ่งจะจัดกันหลังเก็บเกี่ยวข้าวในไร่ ชาวม้งจะนำข้าวเม็ดแรก ที่เก็บเกี่ยวมาเช่น ไหว้ผีปู่ ผีย่า และบรรพบุรุษ และในสำรับจะต้องมีไก่ดำซึ่งต้องมีลักษณะอันเป็นมงคล คนเผ่าคนแก่จะพิจารณาลักษณะของไก่เพื่อทำนายทายทักถึงความเป็นไปในอนาคต

หลังจากการเซ่นไหว้บรรพบุรุษ ชาวม้งก็จะพากันล้อมวงกินอาหารเพื่อเป็นสิริมงคล บางครั้งก็จะเชิญผู้หลักผู้ใหญ่ที่ตนให้ความเคารพมาร่วมวง ในระยะหลังนี้ มีการจัดงานประเพณีกินข้าวใหม่ เป็นงานใหญ่ในหมู่บ้าน และเชื้อเชิญคนต่างถิ่น ตลอดจนนักท่องเที่ยวมาร่วมงาน ซึ่งนับได้ว่าเป็นโอกาสในการสัมผัสวัฒนธรรมอาหารการกินของชาวม้ง

เที่ยวไทย เก้ไก่ ลิกซิ่ง เข้าถึงวิถีมั่ง

บ้านเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
N 16.81181°, E 100.96698°

ชมการแสดงวัฒนธรรม

สัมผัสวัฒนธรรมชาวม้ง ชมการแสดงโดยชาวม้งในชุมชน และเด็กนักเรียนจากบ้านเข็กน้อยในเครื่องแต่งกายสวยงามตามแบบฉบับชาวม้ง นำเสนอวัฒนธรรมผ่านระบำบอกเล่าวิถีชีวิต ทั้งการเพาะปลูก ไร่ ปลูกข้าว เก็บเกี่ยว ตีลูกข่าง โยนลูกข่าง บรรเลงเพลงด้วยแคนมั่ง

และชมการสาธิตขั้นตอนการปักลายผ้ามั่ง ตลอดจนการเขียนเทียน การเย็บเนาจีบ กระโปรงมั่ง ครบทุกกระบวนการอันพิถีพิถัน

กว่าจะเป็นเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายหลากสีสันหลายลวดลาย

- 1 อบรม.บ้านเข็กน้อย จัดการแสดง และการสาธิตสำหรับนักท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ โดยใช้สถานที่ ที่ทำการ อบรม. บ้านเข็กน้อย หรือสถานที่ท่องเที่ยวอื่น และรีสอร์ทในอำเภอเขาค้อ
- 2 ติดต่อนัดหมายล่วงหน้า และสอบถามค่าใช้จ่ายในการแสดงสาธิตได้ที่ อบรม. เข็กน้อย 0 5692 5574-6

ลองปลูกข้าวไร่ ลงแขกเกี่ยวข้าว ร่วมประเพณีกินข้าวใหม่

เรียนรู้วัฒนธรรมเกษตรกรรม และอาหารของชาวม้งอย่างลึกซึ้ง ด้วยการทดลองปลูกข้าวไร่ลิ้มรสร่วมกับชาวม้งในชุมชนบ้านเข็กน้อย ในช่วงเวลาต่างๆ เช่น การหว่านเมล็ด ในช่วงเดือนมิถุนายน หรือการเก็บเกี่ยวข้าวในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน และร่วมประเพณีกินข้าวใหม่ ซึ่งเป็นข้าวที่ได้จากการเก็บเกี่ยวครั้งแรกในรอบปี

- 1 อบรม. บ้านเข็กน้อย จะเป็นผู้ประสานงานระหว่างนักท่องเที่ยว กับชาวบ้านที่ร่วมกิจกรรม โดยนักท่องเที่ยวต้องติดต่อล่วงหน้า เพื่อนัดหมายช่วงเวลาเพาะปลูก และเก็บเกี่ยว ซึ่งแต่ละบ้านจะไม่พร้อมกันในแต่ละปี
- 2 ติดต่อนัดหมาย และสอบถามค่าใช้จ่ายในการร่วมกิจกรรมที่ อบรม. เข็กน้อย 0 5692 5574-6

👁️ ชมหมู่บ้านเข็กน้อย

📍 พิพิธภัณฑ์ผ้าปักม้ง บ้านอาจารย์เยาวลักษณ์

ชมเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายชาวม้ง ที่อาจารย์เยาวลักษณ์ ชาววิวัฒน์ (ป่าเย้ง) ได้เก็บสะสมเอาไว้เรียบร้อยขึ้น ภายในบ้านพัก ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑ์ส่วนตัว ที่จะเปิดให้ชม เฉพาะผู้ที่นัดหมายล่วงหน้าเท่านั้น โดยอาจารย์เยาวลักษณ์จะบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าปักม้งอย่างลึกซึ้ง และลองสวมชุดม้งอันทรงคุณค่า เพื่อถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

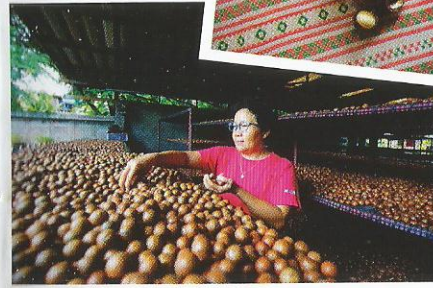
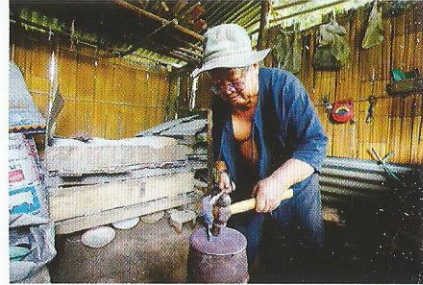
📍 ร้านตีมีด ลุงไชย

ร้านตีมีดเล็กๆ ของคุณลุงไชย ฤทธิเนติพงษ์ ซึ่งประกอบอาชีพตีมีดมานานหลายสิบปี ชมการทำมีดแบบชาวม้ง ซึ่งเป็นเครื่องมือทำเกษตรที่สำคัญ และชมแท่นตีมีดของคุณลุง ซึ่งทำมาจากบล็อก ลูกกระเบิดที่หลงเหลือจากยุคความขัดแย้งทางการเมือง

📍 ฟาร์มกล้าผักลุงหว่า

ชมแปลงเพาะกล้าผักของลุงหว่า สัจชัย ทรงสวัสดิ์วงศ์ ซึ่งดำเนินกิจการเพาะกล้าผักด้วยนวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นเอง ทั้งเครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ที่ทำจากเครื่องตุ๋นฝุ่น และระบบให้น้ำและปุ๋ย เพื่อเพาะกล้าผักที่มีคุณภาพส่งขายแก่ครอบครัวเกษตรกรชาวม้งในชุมชน ซึ่งเป็นนวัตกรรมเกษตรที่เพิ่มกำลังการผลิตให้ชุมชนอย่างดียิ่ง

📞 ติดต่อ ออบต.เข็กน้อย โทร 0 5692 5574-6
📍 เพื่อนัดหมายล่วงหน้า ในการนำชมสถานที่
ต่างๆ ในหมู่บ้าน

📍 แมค พิ วาย แมคคาเดเมีย เขาค้อ

ต้นตากับแมคคาเดเมียนับแสน ที่ปลูกบนเขาค้อ และส่งมาแปรรูปที่บ้านเข็กน้อย ลองกระแทะเปลือกแมคคาเดเมีย และชิมถั่วแมคคาเดเมียสดใหม่ รสหวานมัน พร้อมซื้อหากลับบ้านเป็นของฝาก สร้างรายได้สู่เกษตรกรชาวม้งในพื้นที่

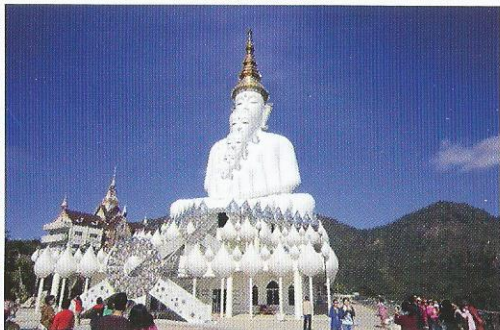
📍 ม้งเซ็นเตอร์

ที่แวะเที่ยว พักเหนื่อย กินอาหาร และซื้อปิ้งริมทางหลวงหมายเลข 12 ใกล้ทางเข้าบ้านเข็กน้อยแห่งนี้ คือทางเลือกในการสัมผัสวัฒนธรรมชาวม้งแบบง่าย ๆ ที่นี้มีทั้งร้านค้าผลิตภัณฑ์จากชุมชนชาวม้ง ผักสดๆ จากแปลงเพาะปลูกในหมู่บ้าน สมุนไพรหายากหลากหลายชนิด และร้านขายเสื้อผ้าแบบชาวม้ง ทั้งผ้าปักแบบดั้งเดิมอันล้ำค่า และสินค้าประยุกต์จากผ้าปักม้ง เช่น กระเป๋า หมวก รองเท้า พวงกุญแจ ที่สวยด้วยเส้นสายลายกราฟฟิคสไตล์ม้ง นอกจากนี้ยังมีร้านอาหารครัวชมวิว ที่เสิร์ฟอาหารอร่อยจากพืชผักเมืองหนาวสดๆ และยังมีอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ชาวม้ง อย่างไก่ดำตุ๋นสมุนไพร กินคู่กับน้ำพริกม้ง

📍 อยู่ริมทางหมายเลข 12 (พิษณุโลก-หล่มสัก) เลียบทางเข้าบ้านเข็กน้อย 1.3 กิโลเมตร
📍 N 16.80308°, E 100.97901°

เที่ยวสนุก สุขตลอดเส้นทาง

Route 12

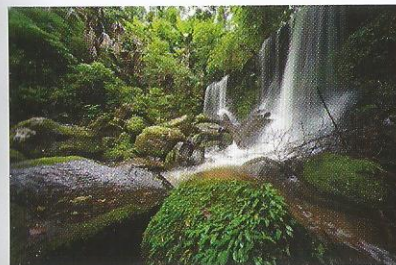
ที่แวะพักผ่อนเก๋ไก๋ริมทางหลวงหมายเลข 12 ที่มีทั้งร้านกาแฟบรรยากาศดี ชมทิวทัศน์ทิวเขาเพชรบูรณ์ ลองชิมไอศกรีมที่ทำจากผลไม้บ้านเขาค้อ และเลือกซื้อสินค้าสดๆ จากแปลงเกษตรบนเขาค้อ อย่างอะโวคาโด เสาวรส

- 📍 อยู่ริมทางหลวงหมายเลข 12 ช่วงหลัก กม.95 (เลยแยกแคว้นปัสสน ทางขึ้นเขาค้อ ไปทางพิษณุโลก 5.7 กม.)
- 📍 N 16.7912°, E 100.9869°
- 🕒 เปิดทุกวัน 07:00 - 19:00 น.
- ☎ 08 9527 1723, 08 7841 9566

วัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว

ชมพุทธศิลป์ที่สร้างสรรค์จากชิ้นส่วนเครื่องเบญจรงค์นับแสนนับล้านชิ้น ที่ปะติดประดับประดับบนวิหาร เจดีย์ กลางหุบเขาสูงตระหง่าน เป็นศาสนสถานที่น่าตื่นตาตื่นใจ ทั้งยังชวนให้พินิจถึงความหมายและนัยยะที่แฝงไว้ในงานศิลปะ นอกจากนี้ วัดพระธาตุผาซ่อนแก้วยังเป็นสัปปายะสถานอันควรค่าแก่การมาปฏิบัติธรรม

- 📍 ทางเข้าวัด อยู่บนทางหลวงหมายเลข 12 ช่วงหลัก กม.103 (ใกล้แยกแคว้นปัสสน ทางขึ้นเขาค้อ)
- 📍 N 16.7893°, E 101.0488°
- 🕒 เปิดทุกวัน 13:00 - 16:00 น.
- ☎ 08 4494 1262

อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า

ดินแดนที่มีความโดดเด่นสองด้าน ทั้งทางด้านภูมิทัศน์มหัศจรรย์ของธรรมชาติ และประวัติศาสตร์การต่อสู้ระหว่างอุดมการณ์ทางการเมืองในอดีต ที่นี่จึงมีทั้งน้ำตกสวยงาม ลานหินธรรมชาติแปลกตา ฟุ้งดอกไม้ในฤดูฝน และสถานที่ซึ่งเคยเป็นจุดศูนย์กลางของพรรคคอมมิวนิสต์

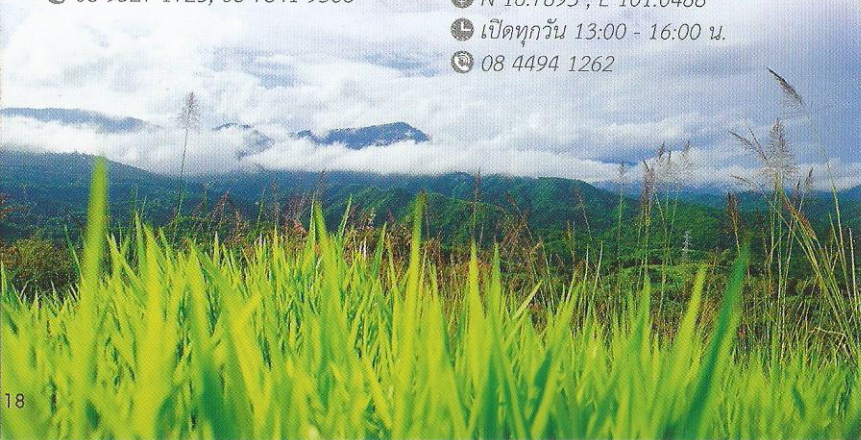
- 📍 ห่างจากทับเบิก 30 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอเมืองพิษณุโลก 122 กิโลเมตร
- 📍 N 17.00344°, E 100.99319°

บ้านร่องกล้า - ภูมโล

ภูมโลเป็นจุดชมพญาเสือโคร่งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เป็นเนินเขากว้างใหญ่ที่เต็มไปด้วยต้นพญาเสือโคร่งนับหมื่นต้น ซึ่งจะบานในช่วงเดือนมกราคม เป็นสีชมพูไปทั่วเนินเขา

เส้นทางเข้าภูมโลเป็นทางวิบาก มีจุดเริ่มต้นจากหมู่บ้านมั่งร่องกล้า ซึ่งเป็นชุมชนชาวม้งที่อพยพมาพร้อมกับชาวม้งที่บ้านเข็กน้อย ในหมู่บ้านมีที่พักโฮมสเตย์สำหรับให้บริการนักท่องเที่ยว พร้อมบริการรถนำเที่ยวภูมโล

- 📍 ห่างจากทับเบิก 38 กิโลเมตร และห่างจากอำเภอหล่มสัก 55 กิโลเมตร
- 📍 N 16.98106°, E 101.02679°

เที่ยวเขาค้อหนึ่งคืน อายุยืนหนึ่งปี

คำกล่าวข้างต้น มีที่มาจากภูมิอากาศเย็นสบายและอากาศบริสุทธิ์บนทิวเขาเพชรบูรณ์ ทำให้เขาค้อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวยอดนิยมของคนไทยมานาน

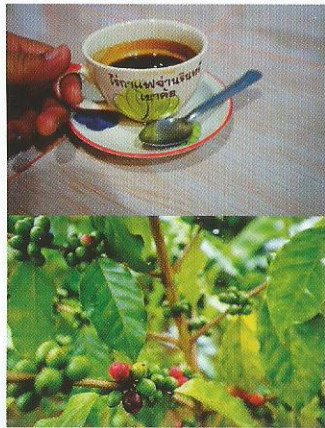
บนเขาค้อมีรีสอร์ตทิวรยากาศดีมากมาย ในช่วงเช้ามักมีทะเลหมอกปรากฏให้เห็น เป็นภาพน่าตื่นตา อีกทั้งสถานที่ท่องเที่ยวก็มีหลากหลาย ทั้งพระตำหนักเขาค้อ พระบรมธาตุเจดีย์กาญจนาภิเษก ฐานอิทธิ และพิพิธภัณฑ์อาวุธ ซึ่งเคยใช้เป็นฐานที่มั่นของกองทัพ เพื่อใช้ในการสู้รบกับคอมมิวนิสต์ *ทุ่งแสลงหลวง* ซึ่งเป็นทุ่งหญ้าสะวันนาที่สวยงาม เป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติ*ทุ่งแสลงหลวง* นอกจากนี้ยังมีไร่เกษตรอีกหลายแห่งให้เที่ยวชม เพื่อศึกษาวิถีการเกษตร และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ผลผลิตจากเขาค้อ

ไร่กาแฟจันรินท์

ไร่เล็กๆ แห่งนี้เกิดจากความรักในธรรมชาติ และต้นไม้ใบหญ้าของจันรินท์ ข้าราชการตำรวจซึ่งย้ายมาประจำการที่เขาค้อ และประทับใจในธรรมชาติ จึงซื้อที่ดินแปลงเล็กๆ เพื่อปลูกพืชพรรณหลายชนิด ทั้งการทำเกษตรแบบผสมผสาน และยังปลูกพืชที่เหมาะสมกับที่สูง อากาศเย็นบนเขาค้อ ซึ่งให้ผลผลิตที่ดี ทั้งแมคคาเดเมีย อะโวคาโด และเมล็ดกาแฟพันธุ์อาราบิก้า โดยพืชพรรณทุกชนิดในไร่จันรินท์เป็นเกษตรอินทรีย์ทั้งหมด

ที่นี่มีร้านกาแฟเล็กๆ ซงกาแฟสดิจากไร่ และมีแปลงปลูกกาแฟ และโรงคั่วกาแฟอยู่ด้านหลังร้านให้เดินเข้าไปเยี่ยมชม

- 📍 ริมทางหลวงหมายเลข 2196 ใกล้สี่แยกกรีนฤดี
- 📍 N 16.56084°, E 101.02360°
- ☎ 0 8 4453 2498

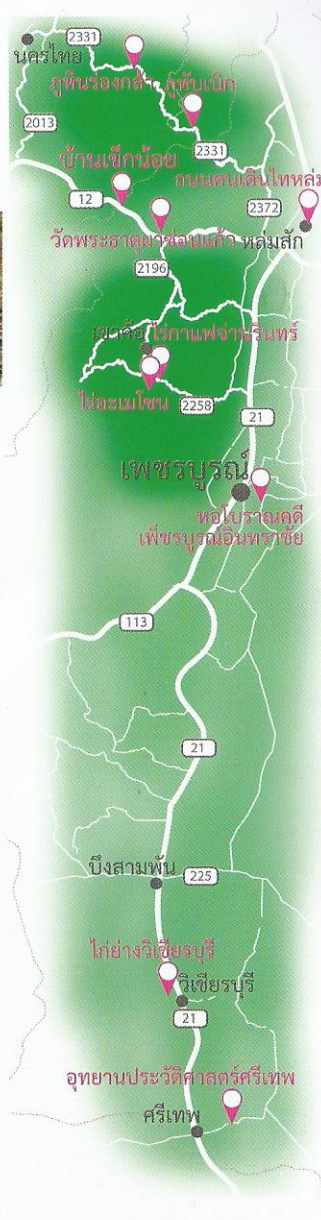
ไร่อะเมโซน

หนึ่งในไร่เกษตรปลอดสารพิษที่เกิดจากความรักในวิถีเกษตร ของอาจารย์*สุขกมล* และอาจารย์*อรุณ จิตสมร* สองสามี-ภรรยา อดีตอาจารย์วิทยาลัยการเกษตร ซึ่งใช้ช่วงเวลาหลังเกษียณอายุราชการ ในการทุ่มเทกับงานปลูกพืชผักในไร่เกษตรบนเนินเขาเล็กๆ ที่สวยงามบนเขาค้อ

ในอาณาบริเวณของไร่อะเมโซน มีทั้งแปลงปลูกผักนานาชนิด ไร่ข้าวลิ้มผิว แปลงสตอร์วเบอร์รี่ และผลไม้หลากหลายประเภท ทั้งหมดนี้เป็นการเกษตรบนวิถีปลอดสารพิษ คือไม่มีการใช้สารเคมีในทุกๆ กิจกรรม ผลผลิตที่ได้จึงดีต่อสุขภาพ และสร้างความยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์

ไร่อะเมโซน มีร้านอาหารเล็กๆ ที่สวยงาม และมี *ออกแน็ค เอาท์เล็ท* ขายผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดสาร ทั้งสดและแปรรูปที่ผลิตจากไร่ มีที่พักบรรยากาศดี และสำหรับผู้ที่สนใจในวิถีการเกษตรปลอดสาร สามารถมาเรียนรู้ พุดคุย หรือทำกิจกรรมปลูกผัก เก็บผักมาทำอาหาร ทำจากข้าวไร่ลิ้มผิว และอีกหลากหลายกิจกรรมในพื้นที่สีเขียวแห่งนี้

- 📍 ริมทางหลวงหมายเลข 2196 ใกล้สี่แยกกรีนฤดี (เยื้องไร่กาแฟจันรินท์)
- 📍 N 16.5600°, E 101.0184°
- ☎ 0 9 5634 6575

เที่ยวเพชรบูรณ์ เมืองต้องห้ามพลาด

อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

ตามรอยเมืองโบราณแห่งปริศนา ยุคทวารวดี ที่นี้เป็นเมืองเก่าแก่ที่สุดสลายไปหลายร้อยปี จนกระทั่งถูกค้นพบร่องรอยทางโบราณคดีที่ยืนยันถึงการมีอยู่จริงของเมืองโบราณที่เก่าแก่ที่สุดในประเทศไทยแห่งหนึ่ง และมีหลักฐานทางโบราณคดีปรากฏอยู่มากที่สุด ทั้งคันดินและคูเมืองสองชั้น ซึ่งสร้างในสองยุคสมัย อีกทั้งโบราณสถานเขาค้างในซึ่งเป็นฐานเจดีย์ในยุคทวารวดี มีลายปูนปั้นตรงฐานเจดีย์ที่หาชมได้ยากยิ่ง นอกจากนี้ยังมี **ปราสาทศรีเทพ** และ **ปราสาทสองพี่น้อง** ซึ่งสร้างในยุคสมัยต่อมา เป็นหลักฐานของความเชื่อมโยงแห่งยุคสมัยของเมืองโบราณที่สำคัญแห่งนี้

- 📍 13 กิโลเมตร จากตัวอำเภอศรีเทพ
- 📍 N 15.46724°, E 101.13610°
- ☎ 0 5692 1317, 0 5692 1322

หอโบราณคดีเพชรบูรณ์อินทราชัย

เรียนรู้ความเป็นมาของเมืองเพชรบูรณ์ในทุกมิติ ผ่านนิทรรศการหลากหลายชิ้น เช่น **ห้องจากมณฑลสุพรรณบุรี** **ห้องวัดมหาธาตุ** **ห้องสมบัติเพชรบูรณ์** **ห้องไทย-เพชรบูรณ์** พร้อมนั่งรถรางชมสถานที่สำคัญภายในเมืองเพชรบูรณ์ เช่น **ศาลหลักเมือง** **หอภูมิปัญญาและวิถีชาวบ้าน** **พุทธอุทยาน-เพชรบูรณ์**

- 📍 **อยู่ภายในศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์ หลังเก่า อำเภอเมือง**
- 📍 N 16.41938°, E 101.15958°
- ☎ 0 5672 1523
- 🕒 9:00-16:30 น.

เที่ยวเมืองหล่มสัก เดินเล่นถนนคนเดินไทหล่ม ชมพิพิธภัณฑ์ กินขนมจีน

ชมชุมชนคนหล่มสัก ในบรรยากาศน่ารักของถนนคนเดินไทหล่มซึ่งจัดขึ้นทุกเย็นวันเสาร์ บนถนนกลางตัวอำเภอหล่มสักที่ขนานด้วยชุมชนคนไทหล่ม บ้านไม้เก่า ร้านรวงมากมาย และการแสดงสาธิตทางวัฒนธรรม ของดีเมืองหล่มสัก เช่น การตีมีด อีกทั้งบนถนนสายนี้ยังเป็นที่ตั้งของ **พิพิธภัณฑ์หล่มสักดี** ที่เปลี่ยนโฉมอาคารประวัติศาสตร์ซึ่งเคยเป็นสำนักงาน

เทศบาลหลังเก่า ให้กลายเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เล่าเรื่องปุมหลังของเมืองหล่มสัก และจังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยวิธีการเล่าเรื่องที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย

นอกจากนี้ อำเภอหล่มสักยังมีของกินขึ้นชื่อ คือ **ขนมจีนขยุ่มเส้นสด** ซึ่งไม่เหมือนใครตรงที่จะทำเส้นกันสดๆ จับเป็นคำเล็กๆ เรียงรายใส่จานพร้อมเสิร์ฟ ส่วนน้ำยาน้ำพริก และแกงต่างๆ หลากหลายชนิด จะให้มือตองเอาไว้บนโต๊ะให้เลือกตัด

- 📍 **ถนนคนเดินไทหล่ม** จัดบน ถ.รมกิจ และถ.สุริยวงศ์ ในตัวอำเภอหล่มสัก ทุกวันเสาร์ ตั้งแต่เวลา 17:00 น. (N 16.777865°, E 101.247019°)
- 📍 **พิพิธภัณฑ์หล่มสักดี** อยู่บน ถ.รมกิจ (ภายในถนนคนเดินไทหล่ม) เปิดวันพุธ-ศุกร์ เวลา 9:00-16:00 น. วันเสาร์ เวลา 17:00-21:00 น. หยุดวันอาทิตย์-อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โทร. 0 5670 1333 **ไม่เสียค่าเข้าชม**
- 📍 **ร้านขนมจีนขยุ่มเส้นสด** ในอำเภอหล่มสักมีหลายร้าน ที่ขึ้นชื่อได้แก่ **ร้านเจ๊สัน** และ **ร้านเจ๊แรว** อยู่ในซอยจ13 ในตัวอำเภอหล่มสัก (N 16.781108°, E 101.243969°)

การเดินทาง

บ้านเข็กน้อย อยู่เขตในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ห่างจากอำเภอเมืองระยะทาง 70 กิโลเมตร ห่างจากตัวอำเภอเขาค้อ 30 กิโลเมตร และระยะทางรวม จากกรุงเทพฯ ประมาณ 400 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5-6 ชั่วโมง

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ

องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย
0 5692 5574-6
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานพิษณุโลก
(รับผิดชอบดูแลพื้นที่ท่องเที่ยว
จังหวัดพิษณุโลก และเพชรบูรณ์)
0 5525 2742-3